

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Dannefø og Hittegods

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 67. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1819_342_2-txt-shoot-idm153.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

681 Følge heraf, er det egenlig kun *Hittegods*, jeg vil pege paa, thi *Dannefæ* veed man ikke hvor er, før det findes, men nævne maatte jeg begge Ord, deels fordi jeg aldrig vil have Skylden, om Nogen af mine Læsere glemmer *Dannefæet* over *Hittegodset*, og deels fordi jeg maa nævne den mærkelige Omstændighed, at hvad der i *Aandens Sprog* hedder *Dannefæ*, findes for det Meste midt paa *Lande-Veien*, og *Hittegodset* derimod begravet i *Støv*, istedenfor at man veed det ellers netop er omvendt. Denne Forskiel maa man ingenlunde troe jeg har selv gjort, eller, hvad der er det Samme med andre Ord: man maa ikke troe, at jeg, efter det attende Aarhundredes slemme Uskik, har snappet de Ord op paa deres lovlige Vei og nødt dem til at vende *Mølle*, for at bilde Folk ind, jeg havde gjort *Barsel* med en ny Idee, som umuelig kunde sees i sit rette Lys, uden at sættes paa *Hovedet*, eller, som Ord ikke, uden at bruges bagvendt, kunde udtrykke* Denne Lyst til at bruge Ord bagvendt er ellers saaledes indgroet i Tiden, at selv Mænd man mindst skulde vente det af, stundum falde for den. Det er saaledes unægtelig ogsaa Tilfældet med *Claus Harms* i *Kiel*, som jeg vil gribe denne Leilighed, da jeg for Øieblikket ingen bedre veed, til ikke blot at nævne, men uforbeholden sige mine ringe Tanker om. Han er en 69Mand, som det attende Aarhundredes Efterhinkere nok skal lade staa, men Fare staaer han for at halte mellem *Bibelens* og det *nittende* Aarhundredes *Aand*, og det er sørgeligt, saa Gud bevare ham! Hans *Theses* er i mine Øine ikke allene det Mærkværdigste, men det *Betimeligste*, der er udkommet til Jubel-Festen, men Sammenblandingen af Gudeligt og Verdsligt i endeel af dem er ikke god, men heel betænkelig, og Misbrugen af det hellige Ord: *Samvittighed*, er aldeles uforsvarlig, og kan ikke afsones ved en Erklæring, men kun ved bestandig at lægge Folket en god *Samvittighed* paa *Hjerte*, som *Øiemedet*, hvortil *selv Troen* kun er et guddommeligt Middel, thi hvem der kun har en god *Samvittighed*, behøver vist ikke at spørge om, hvordan han skal blive salig. At *Verdens Børn* broute midt i *Synd* og *Vantro*e af en god *Samvittighed*, maae vi vel beklage, men ikke skrive paa *Samvittighedens* *Regning*. Nei, hele 69Hemmeligheden ligger deri, at der er Forskiel paa *Legeme* og *Aand*, *Hittegods* er bestandig *Noget*, der var tabt, eller lagt for at findes, og *Dannefæ* derimod, hvad der er henlagt for at gjemmes. Anvende vi nu dette paa *Aandens Rige*, da see vi let, at Alt hvad vi kan kalde *Hittegods*, maa være *Noget*, som af *Uforsigtighed* eller *Vanvare*, eller *Slumpetræf* er kommet til at ligge i en *Krog* eller i en *Sprække*, og at det meste *Dannefæ* upaatvivlelig ligger lige 70for vore *Øine*, saa at *Aarsagen*, hvorfor vi ikke see det, er enten at vi gaae og kiøge i *Luften*, eller at vi har *Skade* paa *Øinene*. Videnskabeligt *Hittegods* kalder jeg derfor Alt hvad man, naar man gjør sig tilbørlig *Umage*, kan finde i *Bøger* og *Bibliotheker*, aandeligt *Dannefæ* derimod, alt det *Guld* og *Sølv*, klumpet eller udarbeidet, man kan finde i *Menneskets* store *Grav-Høi* ∴ *Historien*, og atter anvende til *Nytte* og *Fornøielse*. *Hittegods* er altsaa *Lønnen* for *udvortes*, *Dannefæ* *Vindingen* ved *indvortes historisk Studium*, og begge *Dele* burde immer følges ad, men da nu langt Flere have *Lyst* til det *Udvortes* end til det *Indvortes*, og dette ei alene kan bruge men behøver hint, saa bør man opmuntre Alle til at gjøre *deres Bedste*, uden dog at fortie, hvad der tjener baade dem og *Videnskabeligheden* bedst, som unægtelig er at arbeide i *Sandheds Tjeneste*, *baade* med *Liv* og *Sjæl*.